

Tekst - Frank Moens
Fotografie - Jeroen Phillipona en Bomenstichting

de hoogste, dikste en oudste bomen van Nederland

Sommige bomen groeien uit tot majestueuze exemplaren zoals deze bonte esdoorn.

Zie voor details over het Landelijk Register van Monumentale Bomen van de Bomenstichting: www.bomenstichting.nl. Lees ook het artikel van Frank Moens op pagina: 10 en 11.

Geef bomen tijd, rust en ruimte en ze worden vanzelf kampioen, als tenminste externe factoren geen roet in het eten gooien.

Her en der in het land staan exemplaren die de elementen hebben getrotseerd en tot majestueuze proporties zijn uitgegroeid.

Er zijn ook bomen die gehavend al eeuwen strijd voeren, soms al waren opgegeven, maar van geen wijken wisten en nu bovenaan in het klassement staan. Hierna een vrij willekeurige opsomming van wat ons land te bieden heeft.

Deze is gebaseerd op het Landelijk Register van Monumentale Bomen van de Bomenstichting.

Het register telt maar liefst ruim 500 verschillende soorten en variëteiten, verdeeld over in totaal 10.600 objecten.

Dikste

De dikste bomen in ons land zijn ruim 8 meter in omtrek. Meer dan vijf zijn dat er echter niet. Slechts twintig bomen zijn dikker dan 7 meter. Al enige decennia voert de tamme kastanje in Beek-Ubbergen de lijst aan en is nu ongeveer 8,5 meter. De boom staat in het bos bij de oorsprong van de Heerlijkheidbeek; een ideale plaats met altijd water onder wortelbereik. De boom is echter behoorlijk in verval. De stam is geheel hol en van de kroon resteren slechts enkele grote gesteltakken.

Hoogste

In tegenstelling tot het meten van de dikte van bomen is het vaststellen van de hoogte geen eenvoudige opgave. Alleen met speciale meetapparatuur lukt het nauwkeurig. Verreweg de hoogste bomen staan op landgoed Het Loo (Achterpad) bij Apeldoorn. Het betreft een groep Douglassparren die op weg zijn naar de 50 meter. Begin 2008 had een boom de 49 meter bereikt. Het zijn de oudste Douglassparren van ons land, geplant in 1886. In het herkomstgebied in het westen van de Verenigde Staten meet de hoogste Douglas 120 meter.

Oudste

Het bepalen van de ouderdom van bomen is niet zo moeilijk, tenminste als de jaarringen kunnen worden geteld. En dat valt niet mee. Met een (holle) aanwasboor kan tot op de kern van een boom een boommonster worden genomen en vervolgens kunnen de ringen worden geteld. Daarmee verwond je de boom behoorlijk en daarom wordt deze methode slechts sporadisch toegepast. Veel lastiger is het als er helemaal geen kern meer is. Dat is juist bij de meeste oudere bomen het geval, zo ook bij die in het lijstje hieronder. Het blijft daarom in veel gevallen gissen, zeker als het aan historische gegevens ontbreekt waaruit kan worden opgemaakt wanneer een boom geplant zou kunnen zijn. Deskundigen zijn het er vrijwel over eens dat de Hollandse linde langs de provinciale weg bij Sambeek de oudste boom is en stamt van ruim voor de Gouden Eeuw.

De dikkerds op rij:

Tamme kastanje (*Castanea sativa*)

Landgoed Heerlijkheidbeek,
Beek-Ubbergen – 8,5 meter.

Gewone plataan (*Platanus x hispanica*)

voorterrein Kasteel Keppel, Laag Keppel
(gem. Bronckhorst) – 8,3 meter.

Paardenkastanje

(*Aesculus hippocastanum*)

Landgoed Overcingel, Assen – 8,1 meter.

Mammoetboom (*Sequoia*),

huis Voorstonden,

Voorstonden – 7,9 meter.

Gewone eik (*Quercus robur*) Landgoed

Verwolde – Laren (Gld) – 7,9 meter.

Dikke eik Verwolde

Wie steekt wie naar de kroon:

Douglasspar

(*Pseudotsuga menziesii*) op het Loo,

Apeldoorn – 49 meter.

Mammoetboom

(*Sequoiadendron giganteum*)

Arboretum Schovenhorst,

Putten – 41 meter.

Gewone beuk (*Fagus sylvatica*)

Hoog Erf nabij Groot Warnsborn,

Arnhem – 40 meter.

Douglasspar Het Loo

Onze krasse knarren:

Hollandse linde

(*Tilia x europaea* 'Pallida'),

Sambeek (gem. Boxmeer)

500 – 700 jaar.

Linde kasteel Westhove,

Oostkapelle – ca 500 jaar.

Zomereik (*Quercus robur*) 'Het Kroontje,

landgoed Baest, geplant in 1525 (is in 1930

met aanwasboor vastgesteld).

Zomereik (*Quercus robur*)

'Kroezeboom', op Fleringer es, Fleringen

(gem. Tubbergen), ca. 500 jaar.

Linde Sambeek